

DZIENNIK KUJAWSKI

Dziennik Kujawski wychodzi codziennie z wyjątkiem po świątecznych i dniach poświęconych.

Przedpłata ćwierćroczna

na „Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym „PIAST”, wychodzącym co sobotę, wynosi na pocztach 1,25 m., z przyniesieniem z pocztą do domu 1,65 m., w miejscu 1,25 m., z przyniesieniem do domu 1,45 m.
W Austro-Węgrzech 2 korony, w Król. Pol. 70 kop. kwartalnie.
Pod opaską: (przesyłka raz w tygodniu) w Niemczech 2,00 mk., w Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal., w Ameryce 1 dolar kwartalnie.
Pojedyncze egzemplarze sprzedają się po 5 fen.

Za redakcją odpowiedzialny
Roman Wojtkowski w Inowrocławiu.

Rekopisma

nadesłane do redakcyi, nie zwracają się, ale się nie zwracają.
Listy nadesłane należą franko pod adresem:
Redakcyja i ekspedycyja „Dziennika Kujawskiego”
w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.

Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz poltowy lub jego miejsce;
2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

Nr. 292.

Inowrocław, piątek 20 grudnia 1901.

Rocznik IX.

Zaproszenie do przedpłaty.

Już dzisiaj zapraszamy do rychłego odnowienia przedpłaty na nowe ćwierćroczce.

Przedpłata ćwierćroczna

na „Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym „PIAST”, wynosi w miejscu:
1,25 m. na kwartał bez odnośnika
1,45 m. „ z odnośnikiem do domu.
Na pocztę wynosi:
1,25 m. na kwartał bez odnośnika.
1,65 m. „ z odnośnikiem do domu.

Jak dotychczas, tak i nadal stać będziemy na straży naszej wiary św., naszej narodowości, naszego języka i wszelkich naszych skarbów duchowych, oraz popierać siłą i pracą dobrobyt naszego społeczeństwa. Unikając wszystkiego, co by zabiegom odnośnym szkodzić mogło, zawsze broniliśmy wiernie wszelkich naszych praw obywatelskich, tak w dziedzinie politycznej, jak i ekonomicznej, i kładliśmy na siebie największą odpowiedzialność i kładliśmy na siebie największą odpowiedzialność i kładliśmy na siebie największą odpowiedzialność.

Pismo nasze tem lepiej, im skuteczniej zdola spełnić to trudne zadanie, im znajdzie poparcie wśród najszerszych kręgów ludności. Prosimy więc wszystkich naszych przyjaciół, aby nie tylko potężniali nam wiernymi na nowy kwartał, lecz starali się nakłonić innych także do zapłaty gazet naszej.

Księgarnia „Dziennika Kujawskiego”

p. leca

kieszonkowe,
pugilarsowe,
ścienne,
kartkowe,
termiczne,
rolnicze,

Kalendarze

Kalendarz Kujawski

— i inne. —

Przegląd polityczny.

INOWROCŁAW, dnia 19 grudnia 1901.

O dotkliwym cięciu dla sprawy Burów donosi lord Kitchener z Belfastu. Według wiadomości od gen. Frencha, komendanta Kitzinger ustępuje przekroczyć linię blockhausów w pobliżu Han-Verrood został ciężko rannym i wziętym do niewoli. Właśnie przed rokami Kitzinger na czele grupy wężnych bojowników wstąpił do Kolonii Przylądka, gdzie teraz pociągnął kras jego nadar za szczytną, wielu sukcesami ukoronowanej kariery żołnierskiej. Ucho dźił on za głównego kierownika operacji Burów przeciw Anglikom w Kolonii Przylądka.

Nowy to zarządy dla szeregów generała Frencha, który także innymi wodzów burskim w Kolonii a mianowicie Hertzogowi i Fonche'mu stawiał czoło z powodzeniem.

Podczas sobotnich obrad w węgierskiej izbie magnatów nad projektorym budżetowym oświadczył hr. Ferdynand Zichy, że będzie głosował przeciw przedłożeniu, ponieważ nie ma zaufania do rządu. Mówca podniósł, że świat katolicki nigdy nie zgodził się na zaprowadzoną

w Węgrzech reformę kościelną polityczną. Zdaniem mówcy, idea badająca podstawa tych reform, są te same, które w Austrii doprowadziły do wywołania ruchu Los von Rom. — Prezes gabinetu Szell, odpowiadając na wywody hr. Zichyego razna z t., że należy ściśle oddzielić kompetencyą kościoła od zakresu działania państwa. Kompetencya kościoła obejmuje sprawy religijne, nie dotyczy zaś osnowy ustaw krajowych. Rząd stara się przestrzegać ściśle linii rozgraniczającej obie kompetencje, a dopóki ta linia będzie przestrzegana, dopóty nie należy się obawiać szkód ani dla kościoła ani dla państwa. — Po dłuższej dyskusyi uchwalono projektorym budżetowy, poczem Izba upewniła swego prezydenta do złożenia cesarzowi życzeń noworocznych.

W sprawie Morskiego Oka Koło polskie wyłatao deputacyę słołoną z prezesa Koła, Jaworskiego, pos. dra Danilaka i dra Ponikły, która była u ministra obrony krajowej hr. Walsershelmba z powodu znanego nakazu żandarmeryi galicyjskiej, by teytoryum sporne nad Morskim Okiem uważać za węgierskie. Hr. Welsershelmb zapewniał z osłą si no czołosta, iż ani on ani komenda żandarmeryi we Lwowie podobnego rozkazu nie wydała, że węg. rozkaz pochodzący może tylko od władzy politycznej. Otrzymałszy tak niespodziewaną odpowiedź, udatła się deputacya po wyjaśnienie do dra Körbera.

Potwierdza się w zupełności wiadomość, jak donosi z Wiednia „Ost. Rundschau”, że wreszcie Niemiec Wolf — który niedawno wskutek utrzymania niedozwolonych stosunków do pewnej zamężnej kobiety, złożył mandat — oświadczył mężom zaręczania swoich wyborów, iż jeżeli bez aglisyi z jego strony będzie wybrany, mandat przyjmie. Wogóle przygryzają się w klubie wsz. chrześcijańskim zupełny rozłam, bo Wolf i Tchan, w razie wybrania Wolfa, ugrupują około siebie co najmniej połowę członków jego klubu.

Z Petersburga donoszą do pism berlińskich, iż od kilku dni brają tam ogłoszki o złym stanie zdrowia ministra skarbu Wittego. W przedmiagu krótkiego czasu zemdlił on dwa razy. Pierwszy raz upadł nieprzytomny na ziemię podczas posłuchania u cara a drugi raz doznał takiego samego wypadku w czasie konferencyi z ministrem rolnictwa. Przywłano szybko lekarza, który wkrótce Wittego przywrócił do życia, mimo to minister przez dłuższy czas potem był prawie nieprzytomny.

Z Zurychu donoszą, że stu kilkudziesięciu studentów tamtejszego uniwersytetu rozmaitych narodowości, oraz kilkunastu profesorów podpisało rezolucyę, w której wyrażają sympatyę ruskim studentom we Lwowie, uznając ich pretensye w sprawie uniwersytetu za usprawiedliwione i wzywają ich, by we walce wytrwali.

„Ajencya Stefanello” donosi z Rzymu, że w sobotę zebrał się ambasadorowie: angielski, francuzki i rosyjski na konferencyę, której przewodniczył włoski minister spraw zagranicznych Prinetti. Przedmiotem obrad była sprawa kreteńska, w szczególności przedłużenie pełnomocnictwa komisarzowi Krety ks. greckiemu Jerzemu.

Telegram hr. Bülow'a.

Na zebraniu hakatystów w Tozowie przewodniczący tego związku prof. Holtz po dyskusyi nad s. rawą wzniesłą wystał, jak donosiłszy, depeszą do kancelaryi z wyrazem uznania z powodu jego gromkiego wystąpienia przeciw Polakom z okazji interpelacyi polskiej.

Na to kancelarz dał następującą odpowiedź:
»Do p. prof. Holtza w Tozowie.

Tozowskiemu związkowi wschodniemu dziękuję za uprzejme wyrazy. Mam nadzieję, że się uda żywiłowi niemieckiemu na wschodzie zapewnić niezależne i stałe stanowisko. Kancelarz hr. Bülow.

Przez tę depeszę kancelarz powtórnie zadokumentował swą łączność z hakatystami.

Najwyższy urzędnik państwa brata się z związkiem, który wszelkimi możliwymi i niemożliwymi środkami dąży do wyjęcia z pod prawa pewnej części poddanych do wyłączenia tywiłu polskiego i tylko dlatego, że jest polskim a nie niemieckim. Jest to fakt który zdziwiłby w najwyższym stopniu, gdyby mogło nas zdziwić cokolwiek w tem państwie »porządku i miłości Bożej».

Brzmienie depeszy dowodzi znowu, że kancelarz nauczył się faurusowskich frazesów, którymi wojują hakatysty. Według handrza tak jak według towarzystwa trzech liter, Niemcy na wschodzie nie zapewnią sobie jeszcze niezależnego i stałego stanowiska, bo Polacy ich uciskają. Ale kancelarz ma nadzieję, że im się to uda, a więc przyłożył rękę do ukucia nowych antypolskich ustaw. Zajęcie tego stanowiska przez kancelarza przypisujemy li tylko podżęcie i wpływom hakaty.

W żadnym, kulturalnym państwie na świecie nie podobnego nie jest możliwemu. To też Prusy w sprawie wrzesińskiej stanęły obnażone przed Europą i okazało się, do jakiego stopnia upadła moralność, do jakiego zaniku poczucia etycznego i najprostszycy uczuć sprawiedliwości doszedł ten naród, wzbity w dumę przez powodzenie. W złam dzierżę pierwszeństwo pomiędzy narodami: Prusy.

Mowa lorda Rosebery'ego.

Mowa jaką lord Rosebery wygłosił w Chesterfield zrobiła wielkie wrażenie.

Pomimo, że były prezes gabinetu liberalnego i przywódca Gladstonistów wskutek nieścisłości z Harcourt'em, przywódcą liberalistów w izbie gmin, złożył białawo obozu liberalnego od lat kilku i oddał, raz po raz zabierając głos jako polityk dziki, podnosił głos pod hasłem imperyalizmu nie lęającego z zasadami liberalistów czystej wody i wbiłóg — nie stracił wiele na popularności, w oczach wielu jest zawsze ostatnią deską zbawienia liberalizmu. Niemniej aureolą otacza go także przyjaźń osobista hr. Edwarda, który podobno ma doń wielkie zaufanie, a na umyśle oddziałuje święta wymowa Rosebery'ego — urodzonego wódza tłumów.

Wystąpienie Rosebery'ego jest znamieniem przedewszystkiem z tego względu, że oświadczył, że osoba jego jest na usługę narodu t. j. iż gołów jest znowu wstąpił w szranki polityczne a oświadczenie to przyjął tysiączki słuchacze z niesłychanym entuzjazmem. Powtórne głosy angielskie upatrują w jego mowie wezwanie do utworzenia nowego wielkiego stronnictwa, »środek« co spowodowałoby nowe ugrupowanie partyi i niezmąty przewrót w polityce. W kraju tak konserwatywym jak Anglia tego rodzaju przewroty dokonują się z ogromną trudnością, lecz nie jest rzeczą wykluczoną, że mającej i takim odeszczą się mierzem potrafi dokonać tego dzieła w tym momencie przełomowym w polityce angielskiej. Bo w ostatnich latach w łonie partyi liberalnej zasadniczo różnice zamianowały się tak ostro, że ryse pogłębił się i partya ta na zewnątrz słaba na wewnątrz rozdzieloną jest w rzeczy samej na dwie: imperyalistyczną i radykalną, które niemal cudem udało się dotąd panu Campbell-Bannermanowi utrzymać w spójni. Powtórne panuje w Anglii mniemanie, że dotychczasowe for-

Dnia 18 bm. o godz. 2g. i po poł. sprzedano Bogu wzbudzić naszą najukochańszą oczekankę

Manisie

w pierwszej wiadomości, o cześć krawczy i naszym donosząc w smutku strapieni rodzice (3627)

Maksymilian i Jadwiga Kierscy.
Pogrzeb odbył się w piątek po południu o godz. 2 i 1/2 ul. Północnej 70.
Inowrocław, 19. 12. 01.

Obelge,
Książka p. Maroszką z Wolskiej, która nie jest od razu. To wszystko co wy powiekszałem jest smysłem i iadawstwem.
W. Wyborski.

Losy
do król. pruskiej loteryi, 1/100 1/100 do pierwszej klasy 206. Wygrali są jessore w zarobku. Ognienie 8 stycznia 1902. (3621)

Lüttich,
Król. i obora loteryjny w Inowrocławiu.

Ucznia
syna uczy wych rodziców poszukuje do handlu kloni iego i desyaci od zarz. (3626)
W. Norkowski
w Strzelnie.

Bekanntmachung.

Die nach den §§ 139 d Ziffer 3 und 130 e Absatz 2 Ziffer 2 des Reichsgesetzes betreffend die Abänderung der Gewerbe-Ordnung vom 30. Juni 1900 zugelassenen Ausnahmen sind von uns für das Jahr 1902 in der Weise festgesetzt worden, dass

- 1) Die Vorschriften (§ 139 c des Gesetzes) über die den Gehülfen, Lehrlingen und Arbeitern in offenen Verkaufsstellen und den dazugehörenden Schreibstuben (Contoren) und Lagerräumen zu gewährenden Mindestruhezeit und Mittagspause am 7., 14., 21. und 28. Januar, 6., 13. und 20. Februar, 4., 11., 18. und 27. März, 3. und 17. April, 7. Mai, 17. Juni, 17. Juli, 19. August, 18. und 30. September, 7. und 14. October, 6., 13. u. 20. November, 2. und 9. Dezember 1902 keine Anwendung finden und
- 2) offene Verkaufsstellen (§ 139 e des Gesetzes) für den geschäftlichen Verkehr bis spätestens 10 Uhr Abends am 5., 15. und 22. März, 7., 10., 17., 24. und 31. Mai 7., 14., 21. und 28. Juni, 5., 12., 19. und 26. Juli, 2., 9., 16., 23. und 30. August, 6., 13., 20. und 27. September, 4., 8., 11. und 18. October, 3., 13., 15. bis 20., 22. 23. und 31. Dezember 1902 geöffnet sein können. (3624)

Die Polizei-Verwaltung.
Kollath.

Szanow. Redakom
polecam na nadchodzące święta

odlesie z pierwszorzędných fabryk.

Papierosy

znakomite własnego wyrobu. 3623

Tytunie i gilyz.

→ Wybór wielki. Ceny nizkie. ←

W. Ozdowski,
specjal. sklad cygar w Inowrocławiu.

Album

z widokami miasta Inowrocławia
składane, zawierające przeszłoiznie wykonan-
zdjęcia bościota N. P. Maryi, Ruin starego ko-
ściota N. P. Maryi, pomnika św. Wojciecha, głó-
wniejszych ulic miasta itd. itd.
Album to można także wysłać pocztą jako
tak zw. Druck ache za 3 fen.

Cena 20 fn., z fr. przes. 25 fn.
Do nabycia
w Księgarni Dzien. Kujaw.

Szan. Pabi ozność miasta i okolicy
polecam uprzejmie na adwent:

**Świeży dobry olej do kraszenia,
bardzo dobre śledzie,
pomidła tureckie i ślaskie,
syrop w najlepszym gatunku,
śliwki tureckie,
jabłka i gruszki suszone.**

J. Ziółkowski

w Kruswicy. 965

W wydaniu drugim wyszła niezmiernie zajmu-
jąca i piękna opowieść ludowa

Jaska z Grzegorzec

z czasu napadu Tatarów na Polskę w XVII wieku
„Z Niewoli Tatarskiej“

str. 320, egz. brosz. m. 1,50, z przesyłką m. 1,60
Do nabycia
w księgarni „Dziennika Kujawskiego“

**Kawa
na święta**

(wyborne mieszanki
funt po 1,00, 1,20, 1,40, 1,60, 1,80, 2 m.
jako też dobre

kawy gospodarskie

funt po 70, 80 i 90 fen.

Herbata

ostatniego żniwa, wprost importow.,
funt po 1,50, 2,00, 2,50, 3,00, 3,50,
4,00 i 5 marek. (3600)

Czekolada

z własnej fabryki
w najrozmaitszych zawinięciach i opram-
j kościach po cenach najtańszych.

Na
choinkę

mieszanki choinkowa po 60
i 75 fen. za funt,
jako też z własnej fabryki czekolady,
fondanty, cukierki, praliny,
marcepony i pralicy.

Kaisera sklad kawy.

Największy interes dla importu kawy
w Niemczech
w bezpośrednich stosunkach
z konsumentami

w Inowrocławiu tylko
ulica Fryderykowska 24.

8 kart pocztowych,
przedstawiających
Wojsko Polskie z r 1831.
w pięknym kolorowym wykonaniu po
10 fen. sztuka, serya 60 fen., z przesy-
setką 70 fen. do nabycia
Księgarni Dzienika Kujawskiego.

Much szkodliwych odbior-
ców przesyłać, aby swa samó-
wienia na tywe szlaskie

**karpie,
sedaczce**
i inne dobre ryby
inż teraz nabyto 11 (3628)
Karpie funt od 70 fen.

Louis Schwartz
w pobliżu gimnazjum.

Chleb!

Najlepszey chleb polsca pła-
karnia sw. jalliego chleb-
Tękkie struclę gwizdówce,
stóre beda rozofone cedzą-
le moim wozem. 3683

W Burchardt,
Jacev ska 11, 12.

Zanósze-
na z we-
sil skie
karpie
na święta, tud też sa wazle-
kle inne rodzaje ryb po jak
najlepszych cenach przesyła-
przejmie już teraz nadeszłó

Abt. Peritz,
w śc. Jakob Kristell r.
ul. K. w. s. 28

Pracuję nityoim st do-
skonalogo (3620)

czelad stolarskiego
J. Ellinger

Atrament luźny

polsca
Księgarnia
Ziennika Kujawskiego

Karty wizytowe

wykonuje
Drukarnia Dzien. Kuj.

Wyborną skopowinę
sprzedaję w plątku na tute-
szym rozniokim rynku po
40 i 45 fen. za funt. (3619)
W. Golebiewski,
mistrz rz. w Strzelnie.

Handel

dobrze położony wraz
z mieszkaniem i war-
sztatem i.d., gdzie do-
tychoras z wielkiem po-
wzeniem handel rze-
żnicki prowadzony był
dzie, jest od 1go kwie-
tnia 1902 do wydzierża-
wienia. Reflektuje tylko
na osoby stalogo chara-
st ru i którzy dobre za-
soy maą oraz dobre
beznani są z wyrobem
kis ek. (3618)
Mogilo, w grud. 1901.

Julian Roszykiewicz.
Ho el M nopol.

Pomieszkanię

sklad ja e są z pokojm i ku-
bu ja do wynajęcia u (3609)
Jgły w T obergu.

W ul. y Sedańskiej 11 są
at emiast albo później do
ynajęcia: Pomieszkanię parter,
kuchnia z 3 pokoj, kuchnia, al-
wera dia sużaj e, s iasrol i
przynalez. Dwa mieszkania o 2
pokojach i kuchni wloz. przy-
siazek (1 miesz. prodek wej-
Mieszkanie ate o 1 p. koju -
u ul. Bliż. wiad u wiasol
cia tmas. (3634)

Pióra do pisania
własne, ymno-agh polsca
Księgarnia Dzien. Kuj.

Ostatnie nowości literackie
na składzie
w księgarni Dziennika Kujawskiego.
Maciej Wierzbicki: **Akwarele an-
glistie,** wydanie miniaturowe z ry-
ciny St. Debickiego 2 mk.
Stanisław Barącz: **Impresye.**
1,20 mk.
Jan Stec: **Dusze współczesne.** Wra-
żenia literackie 2 mk.
Antoni Potocki: **Stanisław Wy-
spiarski,** stud um lit. 2,40 mk.

O obowiązku Rodziców
wychowywania swych dzieci po chrześcijańsku
napisał Ks. Marcin Makowski.
Cena 50 fen., z przesyłką 55 fen.
poleca i przesyła odwrotnie
Księgarnia Dziennika Kujawskiego
w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska 24.

Bestellzettel.
Unterzeichneter bestellt bei dem Kaiserl. Postamt in
ein Exemplar des
„Dziennik Kujawski“
nebst der Gratis-Beilage „Piast“
(Zeitungs-Preisliste, XVI Nachtrag pro 1902, Ab-
teilung II, Seite 5, Quartal 1902 zum Abon-
nementspreise von 1,25 M. (m. Botengeld 1,67 M.)
den 1902.
(Nazwisko zamawiającego.)

Quittung.
Obige Pf. sind heute richtig bezahlt.
1902.
Post-Annahme.
(Dodatek).